

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

+ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β΄

Ἐλέω Θεοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

«Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ σήμερον ἠνώθησαν, τεχθέντος τοῦ Χριστοῦ».

Ὁ Χριστὸς μὲ τὴν ἐνανθρώπησή Του πραγματώνει, σήμερα, τὸ θεϊκὸ σχέδιο γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» Αὐτοῦ. Γίνεται ὁ πραγματικὸς ἄνθρωπος, τὸ πρότυπο, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο θὰ μεταμορφώσει κι ἐμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία, κάμνοντάς μας «συμμόρφους τῆς εἰκόνας τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ» (Ρωμ.8,29). Ἐνώνοντας ὁ Χριστὸς στὸ πρόσωπό Του τὴ θεία καὶ ἀνθρώπινη φύση, εἰσάγει τὸν ἄνθρωπο στοὺς κόλπους τῆς ἴδιας τῆς θεότητος. Γίνεται Ἐκεῖνος σαρκοφόρος γιὰ νὰ γίνουμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι θεοφόροι.

«Διέλθωμεν», λοιπόν, καὶ ἐμεῖς «ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ρῆμα τοῦτο τὸ γεγονός»: (Λουκ. 2,15).

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ στὴ γῆ δὲν εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγάλα γεγονότα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὸ μέγιστο γεγονός πού διέχασε τὴν ἱστορία, ἀφοῦ «εἰς κεφαλὴν γωνίας» τῆς μοναδικῆς τῆς καμπῆς, ἐτέθη ὁ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς Θεός. Εἶναι τὸ γεγονός πού ἔδωσε νόημα στὸ παρελθὸν καὶ σκοπὸ στὸ μέλλον.

Μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ ὁ ἄνθρωπος, ἐξωτερικεύοντας τοὺς φόβους του καὶ ἀναζητώντας ἐναγωνίως προστασία, θεοποίησε τὰ εἰδῶλα, τὰ προϊόντα τῶν χειρῶν καὶ τῆς νόησής του, ἀκόμα καὶ τὰ πάθη του. «Ἦλλαξε τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνας φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἔρπετων» (Ρωμ.1,23). Σήμερα, ὅμως, ἡ ἀνθρωπότητα δὲν κατασκευάζει διὰ χειρῶν, ἢ λογισμῶν, θνητῶν, ὁμοίωμα θεότητος. Ἡ Παρθένος τίκει διὰ Πνεύματος Ἁγίου Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα.

Στὴν πρὸ Χριστοῦ κοινὴ ἱστορικὴ μνήμη τῆς ἀνθρωπότητας ὑπῆρχε ἡ συνείδηση τῆς ἔχθρας μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀπόηχος τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων καὶ τῆς ἐκδίωξής τους ἀπὸ τὸν παράδεισο καθὼς καὶ τῆς συνεχοῦς ἀπομάκρυνσής τους ἀπὸ τὸ θεϊκὸ

θέλημα. Ἔρχεται, ὅμως, ὁ Χριστὸς καὶ ἀποκαθιστᾷ τὶς σχέσεις Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Δὲν εἶμαστε πιὰ ἀπόβλητοι τῆς Ἐδὲμ ἀλλὰ τέκνα Θεοῦ κατὰ χάριν, υἱοὶ καὶ θυγατέρες φωτὸς καὶ κληρονόμοι τῆς ἐπουρανίου βασιλείας.

Ἡ ἀποξένωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸ δὲν ἦταν τὸ μόνο χαρακτηριστικὸ τῶν προχριστιανικῶν χρόνων. Ἡ ἀποξένωση αὐτὴ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τὶς διαμάχες μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Χριστὸς, ὅμως, «ἐλθὼν εὐηγγελίστατο εἰρήνην ἡμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς» (Ἐφ. 2,17). Ὡς «ἄρχων εἰρήνης» (Ἡσ.8,6) καὶ «Θεὸς τῆς εἰρήνης» (Ρωμ. 15,33) εἶναι καὶ «ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφ, 2,14).

Ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου, τὴν ὁποία συνάπτουν μεταξὺ τους οἱ ἄνθρωποι, ὕστερα ἀπὸ φιλονικίες καὶ πολέμους, καὶ ἡ ὁποία εἶναι μᾶλλον ἀνακωχὴ χάριν προετοιμασίας γιὰ νέο πόλεμο, διαφέρει ἀπὸ τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ εἶναι διαρκὴς καὶ αἰώνια, ἐδράζεται ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς καταλλαγῆς τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸν συνάνθρωπό του. Αὐτὴ τὴν αἰώνια ψυχικὴ γαλήνη εὐαγγελίστηκαν οἱ ἄγγελοι ἐκεῖνη τὴν ἀνεπανάληπτη νύχτα στὴ Βηθλεέμ, μὲ τὸν ὕμνο **«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη».**

Ἡ πρόσληψη ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τῆς κοινῆς σὲ ὅλους τους ἀνθρώπους, ἀνεξάρτητα ἀπὸ φύλο, φυλὴ καὶ γλώσσα, ἀνθρώπινης φύσης, δίνει καὶ τὸ μήνυμα τῆς ἐνότητας ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἄγγελοι διαμηνύουν ὅτι ἡ μεγάλη χαρὰ ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ εἶναι «χαρὰ παντὶ τῷ λαῷ» (Λουκ. 2,10). Κι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμπληρώνει ὅτι «ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος **πᾶσιν** ἀνθρώποις» (Τιτ. 2,11). Στὸ θεανδρικὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνθρωπότητα βρῖσκει τὴν ὑψιστὴ μορφὴ ἐνότητάς της καὶ τὰ Χριστούγεννα στέλλουν τὸ μήνυμα ἐναντίον κάθε εἴδους ρατσισμοῦ.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Οὔτε καὶ μετὰ τὴ μοναδικὴ καὶ ἀνεπανάληπτη νύχτα τῆς Βηθλεέμ, ἐξέλιπαν, δυστυχῶς, οἱ δοκιμασίες καὶ οἱ ταλαιπωρίες τοῦ κόσμου. Ἡ εἰρήνη ποὺ ἐξήγγειλαν οἱ ἄγγελοι δὲν ἐπεκράτησε στὴ γῆ. Ἡ ἀδελφοσύνη καὶ ἀγάπη δὲν ἐβασίλευσαν ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Κι ὁ λόγος; Ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἄρνηση τῶν ἀνθρώπων νὰ δεχτοῦν τὸν Χριστὸ καὶ τὴ

διδασκαλία Του. «Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον» (Ἰω.1,11).

Ἰδιαίτερα, ἐμεῖς στὴν Κύπρο, βιώνουμε ἐδῶ καὶ σαρανταπέντε χρόνια τὴν ὀδύνη τῆς κατοχῆς τῆς μισῆς πατρίδας μας καὶ μίαν κλιμακούμενη ἀνασφάλεια, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὶς ἀκόρεστες κατακτητικὲς βλέψεις τῆς Τουρκίας πάνω σὲ ὅλη τὴν Κύπρο. Τὸν τελευταῖο καιρὸ νιώθουμε ἀκόμα πιὸ βαριὰ τὴν ἀτμόσφαιρα γύρω ἀπὸ τὸ ἐθνικὸ μας θέμα. Δικοὶ μας καὶ ξένοι πιέζουν τὴν πλευρά μας γιὰ νέες ὑποχωρήσεις προκειμένου νὰ συγκατανεύσει ἡ κατοχικὴ δύναμη στὴν ἐπανέναρξη τῶν συνομιλιῶν.

Ἡ ἐντύπωση ὅτι οἱ συνομιλίες, ἔστω κι ἂν γίνονται χωρὶς καμιάν προοπτικὴ ἐπιτυχίας, ἀποτελοῦν ὀμπρέλα προστασίας ἀπὸ χειρότερες καταστάσεις, εἶναι πέρα γιὰ πέρα λανθασμένη. Δὲν συνομιλούσαμε, μήπως, ὅταν ξεκίνησε ἡ δευτέρη φάση τῆς εἰσβολῆς; Ἡ ὅταν ἀνακήρυσσαν τὸ ψευδοκράτος; Ἡ μήπως σταμάτησαν καμιά φορὰ οἱ παραβιάσεις στὸν ἐναέριο χῶρο μας, ἢ στὴν ΑΟΖ μας, μὲ τὶς συνομιλίες; Δὲν εἶναι πανάκεια οἱ συνομιλίες. Οὔτε καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐπιδιωχθεῖ ἡ ἐπανέναρξή τους μὲ κάθε θυσία. Καὶ ἀκόμα, δὲν θὰ πρέπει νὰ ξεχνοῦμε τόσο εὐκόλα τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐργάζεται ἡ Τουρκία καὶ προωθεῖ τὰ σχέδιά της, οὔτε καὶ νὰ μᾶς διαφεύγει ὁ τελικὸς στόχος της.

Ἐχουμε τὴ γνώμη πὼς ἡ διακοπὴ τῶν συνομιλιῶν, ποὺ ἔγινε ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς Τουρκίας καὶ μόνο, θὰ πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγήσει σὲ ἀποτίμηση τῆς μέχρι τώρα πορείας μας καὶ σὲ λήψη ὀρθῆς ἀπόφασης γιὰ τὸ μέλλον, μὲ τὴν ἐπανατοποθέτηση τοῦ προβλήματός μας στὶς ὀρθές του διαστάσεις, **ὡς προβλήματος εἰσβολῆς καὶ κατοχῆς.**

Κάναμε μέχρι σήμερα πολλὰς ὑποχωρήσεις· κι ὅμως δὲν βρήκαμε καμιά ἀνταπόκριση ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά. Θὰ πρέπει νὰ ἔχουμε καταλάβει πιά ὅτι καμιά ὑποχώρηση δὲν ἀποτελεῖ ἀνασχετικὸ φραγμὸ γιὰ τὸν τελικὸ στόχο τῆς Τουρκίας. Οὔτε κι ἂν παραδώσουμε τώρα τὸν ὑποθαλάσσιο πλοῦτο μας θὰ πετύχουμε κάτι.

Λύση ποὺ εἶναι ἀποτέλεσμα βίας καὶ ἀδικίας δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέξει στὸν χρόνο. Ὅτιδήποτε κι ἂν δεχθοῦμε ὡς συμβιβασμὸ, κάτω ἀπὸ συνθῆκες πανικοῦ καὶ ἐκδηλῆς ἀδυναμίας, θὰ τὸ χάσουμε ὀριστικά, χωρὶς δυνατότητα ἐπιστροφῆς στὴν προηγούμενη κατάσταση.

Ἡ ἀπαγκίστρωση ἀπὸ τὴν ἐπιδίωξη τῆς ρατσιστικῆς, διαιρετικῆς λύσης τῆς Διζωνικῆς Δικαιοδικῆς Ὁμοσπονδίας, τὴν ὁποία φαίνεται νὰ ἐγκαταλείπει καὶ ἡ Τουρκία χάριν ἄλλων, πιὸ προχωρημένων στόχων

της, δὲν θὰ πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴν ἀποδοχὴ ἄλλης χειρότερης λύσης, μιᾶς συγκαλυμμένης συνομοσπονδίας, ποὺ κι αὐτή, ἄς μὴν ἔχουμε ψευδαισθήσεις, δὲν θὰ ἀποτελεῖ τὸν τελικὸ στόχο τῆς Τουρκίας. Πιστεύουμε ὅτι θὰ πρέπει νὰ τολμήσουμε ἐκεῖνο ποὺ δὲν τολμήσαμε τὸ 1983, μὲ τὴν ἀνακήρυξη τοῦ ψευδοκράτους, καὶ τὸ 2004, μὲ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος, τὴν ἀπόσχιση δηλαδὴ ὅλων τῶν μονομερῶν ὑποχωρήσεων καὶ δεσμεύσεών μας.

Λύση δύο κρατῶν, ἔστω καὶ ἐνταγμένων στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσι, ἐνέχει, κατὰ τὴ γνώμη μας, θανάσιμους κινδύνους. Ποιὸς θὰ ἐμποδίσει τὴ ροὴ ἑκατομμυρίων Τούρκων στὸ τουρκοκυπριακὸ κράτος; Καὶ ποιὸς ὕστερα θὰ τοὺς ἐμποδίσει, ἀφοῦ τοὺς δώσουν καὶ τὴν ὑπηκοότητα, καὶ τοὺς κάμουν Εὐρωπαίους πολίτες, νὰ περάσουν στὸ Ἑλληνοκυπριακὸ κράτος καὶ νὰ μᾶς καταλάβουν μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο;

Μὰ κι ἡ συνομοσπονδία κρύβει ἀκόμη πιὸ θανάσιμο κίνδυνο γιὰ μᾶς.

Ἡ Τουρκία θὰ ἐλέγχει καὶ τὸ δικό μας συνιστῶν κράτος. Θὰ πρέπει, κατοχυρώνοντας πρὸς τὸ παρόν, ὅ,τι ἔχουμε, νὰ ἐπιδιώξουμε ἕνα κανονικὸ κράτος. Δηλαδὴ ἕνα κράτος μὲ εὐρωπαϊκὰ, δημοκρατικὰ χαρακτηριστικά, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἔχει ἐξαρτήσεις ἀπὸ τρίτους καὶ νὰ μὴν ἐξαρτᾶται ἢ λειτουργία καὶ τὸ μέλλον του ἀπὸ ἄλλες χῶρες. Ἄν θέλουμε ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητας τῆς χώρας, αὐτὸ δὲν θὰ ἐπιτευχθεῖ μὲ ρυθμίσεις διαχωρισμοῦ, μὲ θετικὲς ψήφους τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης κοινότητας, μακριὰ ἀπὸ τὴ θέληση τῆς πλειοψηφίας, μὲ ἐκ περιτροπῆς προεδρίες καὶ ἄλλα. Κάτι τέτοιο θὰ διαιωνίζει τὸν διαχωρισμὸ καὶ θὰ γεννᾷ συγκρούσεις καὶ ἀντιπαραθέσεις. Γι'αὐτὸ καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐνισχύσουμε ὅλα τὰ ἐνοποιητικὰ στοιχεῖα μιᾶς συμφωνίας καὶ νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὰ ὅποια διαχωριστικά. Δὲν εἶναι μόνο ἐμπόδια ἐκεῖνα στὰ ὅποια ἀκόμα δὲν συμφωνήσαμε, ποὺ εἶναι ὅπως δὴποτε σοβαρά. Καὶ μὲ ὅσα δεχτήκαμε μέχρι τώρα, δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ τὸ κράτος. Ἄς μὴν αὐταπατώμαστε.

Ἡ ἐθνικὴ ἀφύπνιση, ποὺ ὀδηγεῖ σὲ ἐθνικὴ αὐτογνωσία καὶ ἐνότητα, εἶναι μονόδρομος, ἂν θέλουμε νὰ ἐπιβιώσουμε ὡς Ἑλληνισμὸς
σ τ ἦ ν Κ ὕ π ρ ο .

Ἡ ἐπιβίωσή μας μπορεῖ νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα μόνο τῆς συνεχοῦς ἐγρήγορσης τῶν φυσικῶν καὶ ψυχικῶν μας δυνάμεων. Ἡ Ἱστορία τιμωρεῖ σκληρὰ ὅσους θεωροῦν ἐξασφαλισμένη τὴν παρουσία τους σ' αὐτήν.

Δέν ἔχουμε ψευδαισθήσεις ὅτι εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση ἢ ἀλλαγὴ πλεύσης τὴν ὁποία προτείνουμε. Δέν ἔχουμε, ὅμως, ἄλλη λύση. Οἱ εὐκόλοι καὶ ἀκίνδυνοι τρόποι δέν μποροῦν νὰ κάμψουν τὴν τουρκικὴ ἀδιαλλαξία.

Ἐν μέσῳ, λοιπόν, ἀδιεξόδων καὶ «ἐν συνοχῇ καρδίας», καλούμαστε νὰ ἐορτάσουμε καὶ φέτος τὰ Χριστούγεννα. Νὰ πορευθοῦμε πρὸς τὸ θεοδέγμον σπήλαιο γιὰ νὰ ἀντλήσουμε δύναμη, ἀπαραίτητη γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ ἐθνικοῦ ἀγώνα μας. Ἐκεῖ θὰ βροῦμε ἐνθάρρυνση γιὰ ὑπερπήδηση ὅλων τῶν ἀντιξοοτήτων τῆς ζωῆς.

Αὐτοῦ τοῦ «ἐν φάτνῃ ἀνακλιθέντος» Θεοῦ Βρέφους, τοῦ τελείου Θεοῦ ἡμῶν, τὸ ἄπειρον ἔλεος, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἐπικαλούμαστε σὲ ὅλους, ἰδιαίτερα στοὺς ἐμπερίστατους: στοὺς ἀγνοουμένους καὶ στοὺς συγγενεῖς τους, στοὺς πρόσφυγες, στοὺς ἐγκλωβισμένους, στοὺς πάσχοντες. Ἐλπίζουμε, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ τοὺς δικούς μας ἀγῶνες, ἢ νέα χρονιὰ στὴν ὁποία σὲ λίγες μέρες θὰ εἰσέλθουμε, νὰ ὀδηγήσει στὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας.

Διάπυρος ἐν Χριστῷ τεχθέντι εὐχέτης

ὁ Πάππος Χρυσόστομος

Ἱερά Αρχιεπισκοπὴ Κύπρου
Χριστούγεννα τοῦ σωτηρίου ἔτους 2018

Ἐντέλλονται οἱ ἱερεῖς, ὅπως ἀναγνώσουν τὴν παρούσα ἐγκύκλιο κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων, στὴν ὥρα τοῦ Κοινωνικοῦ.